

Aan
De Staatssecretaris van Economische Zaken
Mevrouw S.A.M. Dijkema
Postbus 20401
2500 EX Den Haag

TCB A106(2015)

Den Haag, 23 juli 2015

Betreft: Advies over vrijstelling uitrijden drijfmest in september op bedrijven met muizenschade

Mevrouw de Staatssecretaris,

Mede namens de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu vraag u de Technische commissie bodem (TCB) advies uit te brengen¹ over het voornemen de uitrijperiode voor dierlijke mest op grasland dat beschadigd is door een muizenplaag, te verlengen tot 16 september 2015.

Het is genoegzaam bekend dat de TCB geen voorstander is van verlengingen van de uitrijperiode voor dierlijke mest omdat dit verhoogde risico's van uit- en afspoeling van nutriënten naar grond- en oppervlaktewater met zich mee brengt. Hoe groot dat risico is, hangt onder andere af van de weersomstandigheden tijdens en na de verlenging en valt op voorhand niet te voorspellen.

Het ontgaat de commissie waarom deze verlenging nodig is. De getroffen bedrijven zijn vanaf 27 mei 2015 op de hoogte van de schaderegeling² en hebben ruim de tijd om de benodigde maatregelen te treffen. Voor reguliere her-, door- of inzaai van grasland in de zomer is er ook geen verlengde uitrijperiode geregeld.

De commissie is zich ervan bewust dat haar advies geen invloed meer kan hebben op uw besluit, omdat de verlenging al door u is toegezegd in de hiervoor genoemde schaderegeling. Zij ziet af van verdere advisering en verwijst naar eerdere adviezen die in de afgelopen 10 jaar zijn gegeven over verlenging van de uitrijperiode voor dierlijke mest: A098(2014), A088(2013), A066(2011)³.

Een afschrift van deze brief is verzonden naar uw ambtgenoot, de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu.

Hoogachtend,

Ali Edelenbosch

¹ Zie bijlage

² Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 25 mei 2015, nr. WJZ/15065456, houdende wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met aanpassing van voorwaarden voor de derogatie in 2015 voor bedrijven die getroffen zijn door schade als gevolg van muizen.

³ Deze adviezen zijn te downloaden van www.tcbodem.nl, onder publicaties, landbouw.

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Technische Commissie Bodem
Postbus 30947
2500 GX DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro en Natuur

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door

ing. J. van Vliet

T 070 757 3164

j.vanvliet@minez.nl

Bm 15099853

Ons kenmerk

DGAN-PAV / 15098319

Uw kenmerk

Bijlage(n)

1

Datum **- 14 JULI 2015 -**

Betreft Advies over vrijstelling uitrijden drijfmest in september op bedrijven met muizenschade

Geachte Voorzitter,

In de periode tussen augustus 2014 en maart 2015 hebben muizen veel schade aangericht op grasland, vooral op melkveebedrijven in het zuidwesten van Friesland. Op diverse bedrijven had meer dan 5% van het grasareaal ernstige schade, dat wil zeggen dat de opbrengstderiving ten minste 25% bedraagt. De mate van schade is vastgesteld door het Faunafonds.

Op percelen met muizenschade is na opnieuw inzaaien de grasgroei later op gang gekomen. Mede omdat jonge gewassen krachtig groeien in het eerste jaar, heb ik in overleg met en met goedkeuring van de Europese Commissie besloten de ondernemers van bedrijven met ernstige schade tussen 31 augustus 2015 en 16 september 2015 de gelegenheid te geven dierlijke mest uit te rijden. Volgens artikel 4, derde lid en onderdeel a van het vierde lid, van het Besluit gebruik meststoffen (Bgm) is het niet toegestaan op grasland na 31 augustus drijfmest uit te rijden. Conform artikel 64, derde lid, van de Wet bodembescherming leg ik mijn voornemen om vrijstelling te verlenen aan u voor.

Mede namens de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu vraag ik u op uiterlijk woensdag 12 augustus 2015 advies uit te brengen over mijn voornemen de uitrijperiode voor dierlijke mest te verlengen tot 16 september 2015, zodat de vrijstelling voor 1 september 2015 in de Staatscourant kan worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Economische Zaken
voor deze,

dr. M.J.B.M. Weijtens
Plv. directeur Plantaardige Agroketens en Voedselveiligheid

Bijlage: Concept Tijdelijke vrijstellingsregeling uitrijden dierlijke meststoffen 2015 voor bedrijven met muizenschade

Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van nr. WJZ/..., houdende tijdelijke vrijstelling van artikel 4, derde lid, van het Besluit gebruik meststoffen (Tijdelijke vrijstellingsregeling uitrijden dierlijke meststoffen 2015 voor bedrijven met muizenschade)

De Staatssecretaris van Economische Zaken, handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu;

Gelet op artikel 64, tweede en derde lid, van de Wet bodembescherming en artikel 38, eerste en derde lid, van de Meststoffenwet;

Besluit:

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *drijfmest*: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onderdeel j, van het Besluit gebruik meststoffen;
- b. *grasland*: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit gebruik meststoffen;
- c. *vaste mest*: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onderdeel i, van het Besluit gebruik meststoffen.

Artikel 2

1. Van het in artikel 4, eerste lid, van het Besluit gebruik meststoffen gestelde verbod wordt in de periode van 1 tot en met 15 september 2015 vrijstelling verleend voor het gebruik van vaste mest op grasland.
2. Van het in artikel 4, derde lid, van het Besluit gebruik meststoffen gestelde verbod wordt in de periode van 1 tot en met 15 september 2015 vrijstelling verleend voor het gebruik van drijfmest op grasland.

Artikel 3

Aan de vrijstelling, bedoeld in artikel 2, zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- a. ten minste 5% van de oppervlakte grasland die bij het bedrijf in gebruik was in 2014, is grasland dat ernstig is beschadigd als gevolg van vraat van dieren die in de graszode leven;
- b. de verwachte grasopbrengst van het beschadigde areaal is ten minste 25% lager dan wanneer geen vraat plaats zou hebben gevonden;
- c. de schade, de oorzaak daarvan en de opbrengstderving zijn vastgesteld door het Faunafonds en vastgelegd in een rapport dat wordt bewaard in de administratie, bedoeld in artikel 32, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;
- d. het beschadigde areaal is opnieuw ingezaaid.

[vraag: waarom zouden bedrijven zich moeten melden? Bij controle kunnen we toch nagaan of het bedrijf een rapport van het Faunafonds heeft? Als ze dat niet hebben, mogen ze geen gebruik maken van de vrijstellingsregeling. Antwoord: Hierop beraden we ons nog]

Artikel 4

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 september 2015.
2. Deze regeling vervalt met ingang van 16 september 2015.

Artikel 5

Deze regeling wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstellingsregeling uitrijden dierlijke meststoffen 2015 voor bedrijven met muizenschade.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

TOELICHTING

Algemeen

Het Besluit gebruik meststoffen (Bgm) heeft tot doel om de belasting van de bodem en het water door fosfaat- en stikstofverbindingen afkomstig uit dierlijke meststoffen en stikstofkunstmest terug te dringen. Tevens dient dit besluit om de geurhinder en de emissie van potentieel verzurende stoffen te beperken. Het besluit bevat daartoe voorschriften die, overeenkomstig de goede landbouwpraktijk, beperkingen stellen aan de periode waarin, de omstandigheden waaronder en de wijze waarop deze meststoffen kunnen worden aangewend. Ingevolge de Nitraatrichtlijn, meer in het bijzonder bijlage III, onderdeel 1, punt 1, dienen er maatregelen te worden getroffen ten aanzien van de periodes waarin verschillende soorten meststoffen op de bodem mogen worden gebracht. Deze zogenaamde uitrijdperioden zijn opgenomen in paragraaf 3 van het Bgm.

Verlenging uitrijdperiode voor bedrijven met ernstige muizenschade

De staatssecretaris van Economische Zaken heeft op 27 januari 2015 de Tweede Kamer geïnformeerd over de maatregelen die zij voornemens was uit te werken voor de agrarische bedrijven met ernstige muizenschade (Kamerstukken II 2013-2014, 27 858, nr. 295).

Op twee momenten heeft de staatssecretaris de Tweede Kamer geïnformeerd over de situatie en de te treffen maatregelen (Kamerstukken II 2014/15, 27 858, nrs. 295 en 305). Over een aantal maatregelen heeft de staatssecretaris overlegd met de Europese Commissie. Deze zijn ook goedgekeurd door de Commissie. Het gaat om de volgende maatregelen:

1. Uitbreiding van de calamiteitenregeling van het vijfde Actieprogramma naar schade veroorzaakt door plaagdieren die schade toebrengen aan graswortels en/of grasbladeren dan wel aan de zode door deze te doorgraven. De huidige calamiteitenregeling ziet alleen op schade als gevolg van vraat door emelten en engerlingen. De calamiteitenregeling wordt uitgebreid naar vergelijkbare plagen.
2. Verlenging van de uitrijdperiode voor dierlijke mest tot 16 september 2015 op heringezaaide percelen voor bedrijven met ernstige muizenschade.
3. Vrijstelling in 2015 voor bedrijven met ernstige muizenschade van de eis dat 80% van het bouwplan (de landbouwgrond die bij het bedrijf behoort) van bedrijven die van de derogatie gebruik maken, uit grasland moet bestaan. De belangrijkste voorwaarden zijn dat ten minste 65% van het bouwplan grasland blijft en dat maximaal 170 kilogram stikstof uit dierlijke mest per hectare mag worden gebruikt op het areaal aan andere gewassen dat uitgaat boven 20% van het bouwplan van het bedrijf.

Maatregel 1 wordt opgenomen in het Besluit gebruik meststoffen. Maatregel 2 betreft de vrijstelling in onderhavige regeling. Voor maatregel 3 is er een (tijdelijke) wijziging in de Uitvoeringsregeling meststoffenwet opgenomen.

Door de ernstige muizenschade en (daardoor) de noodzaak een perceel in het voorjaar opnieuw in te zaaien met gras (herinzaai) is de grasgroei op een dergelijk perceel later in het seizoen op gang gekomen. Mede omdat een dergelijk nieuw ingezaaid grasgewas het eerste jaar bij voldoende vocht en voedingsstoffen in de bodem en bij een goede bodemstructuur, een goede groeikracht heeft, kan de groei ook in de nazomer en de vroege herfst nog krachtig zijn. De opname van voedingsstoffen uit de bodem, waaronder nitraat, is daardoor groot en dat verklaart, in combinatie met het feit dat het in nagenoeg alle situaties om herinzaai op kleigronden gaat, waarom een latere gift van dierlijke mest in de nazomer geen direct gevaar is voor een verhoogde nitraatuitspoeling.

De bedrijven met ernstige muizenschade moeten de schade kunnen aantonen met een door het Faunafonds schaderapport, dat in het voorjaar van 2015 is opgesteld. Daaruit moet blijken dat minstens 5% van het graslandareaal op het bedrijf ernstig is aangetast, dat wil zeggen de verwachte opbrengst op deze percelen ten minste 25% lager is. Alle bedrijven die zich in dit voorjaar hebben aangemeld dat ze schade hadden, zijn bezocht en hebben een schaderapport van het Faunafonds. Dat rapport hebben ze gebruikt om, als ze voldoen aan de voorwaarden, zich voor 1 juli 2015 aan te melden voor de tijdelijke vrijstelling van de derogatie-eis van 80% grasland. Hetzelfde rapport kunnen zij gebruiken om aan te tonen dat ze voldoen aan de eisen om gebruik te kunnen maken van de onderhavige (eenmalige) vrijstellingsregeling.

TCB-advies

De Technische commissie bodem heeft op PM advies uitgebracht.

Regeldruk

Uit deze regeling vloeit enige regeldruk voort, omdat bedrijven zich moeten aanmelden. Bedrijven kunnen een schaderapport gebruiken dat ze ook voor een andere regeling in 2015 konden gebruiken.

[Deze paragraaf moet nog worden afgestemd op het wel of niet opnemen van de meldplicht]

Vaste verandermomenten

Het eerstvolgende vaste verandermoment is 1 oktober 2015. Van deze datum wordt afgeweken. De regeling treedt op 1 september 2015 in werking zodat de regeling aansluit bij de in het Bgm opgenomen uitrijdperiode op grasland. Die periode eindigt op 31 augustus 2015.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,